

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 715/2021-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom JUDr. Stanislavom Kaščákom, Ulica 1. mája 1246, Vranov nad Topľou, proti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky a jeho uzneseniu č. k. 9Cdo/18/2021 z 24. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 11. júna 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, z ktorej vyplýva, že pôvodná žalobkyňa sa žalobou doručou Okresnému súdu Vranou nad Topľou 28. decembra 2005 domáhala zaplata 3 362,54 eur s prísl. proti sťažovateľovi z dôvodu, že sťažovateľ najmenej tri roky užíval časť jej pozemkov a vykonal výrub stromov. Náhradu za užívanie jej pozemku uplatnila v rozsahu 30 Sk ročne za 1 m² a za výrub stromov 2412,53 eur (24 m³ piliarskej guľatiny po 1 200 Sk a 54,85 m³ po 800 Sk; spolu 2 412,53 eur).

2. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom z 20. októbra 2017 zamietol žalobu (vylúčenú na samostatné konanie právoplatným uznesením okresného súdu č. k. 9C/19/2006 z 18. februára 2010). Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že sťažovateľ mal v tom čase nehnuteľnosti v nájme od Slovenského pozemkového fondu, užíval ich v rozsahu totožnom s [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] uhrádzal nájomné. Žalobkyňa bola výlučnou vlastníčkou nehnuteľností len v rozsahu 3/16, zvyšný podiel 13/16 získala až v roku 2005 vyhlásením o vydržaní vlastníckeho práva. Keďže žaloba bola podaná na súd až 28. decembra 2005, pri uplatnení dvojročnej premlčacej doby (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) súd posúdil nárok žalobkyne čiastočne za premlčaný. Vo vzťahu k obdobiu od 28. decembra 2003 do 28. decembra 2004 u sťažovateľa nebola zistená zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie, pretože žalobkyňa v tom čase bola podielovou spoluvlastníčkou a žalovaný uhrádzal nájomné subjektu, s ktorým mal uzatvorený zmluvný vzťah. K uplatnenému

nároku za výrub stromov žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno k tvrdeniu, že k výrubu došlo v roku 2004 (a nie v roku 2003, ako tvrdil sťažovateľ). Z uvedeného dôvodu ho preto považoval za premlčaný.

3. Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu v zamietavej časti sčasti zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2 626,48 eur so 6 % úrokom z omeškania od 24. februára 2006 do zaplattenia a v prevyšujúcej časti rozsudok okresného súdu potvrdil. Pôvodná žalobkyňa počas odvolacieho konania zomrela, preto vstúpil do konania namiesto žalobkyne [redacted] (ďalej aj „žalobca“). Krajský súd bol toho názoru, že okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav veci, zameral sa len na posúdenie námietky premlčania vo vzťahu k uplatnenému nároku, preto krajský súd vo veci nariadil pojednávanie a dokazovanie doplnil. Krajský súd sa stotožnil s právnym posúdením okresného súdu, že od januára až novembra 2003 a za obdobie od 1. decembra 2003 do 26. decembra 2003 je nárok žalobcu premlčaný, pretože dvojročná subjektívna premlčacia doba uplynula 27. decembra 2005. Správnosť rozhodnutia konštatoval aj vo vzťahu k nároku uplatnenému za rok 2005, pretože od 1. januára 2005 žalobkyňa prenajala pozemky spoločnosti [redacted], ktorá jej za prenájom platila, a sťažovateľ v rozhodnom období nezískal bezdôvodné obohatenie. V tejto časti výrok ako vecne správny potvrdil [§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)]. Oproti tomu za obdobie od 27. decembra do 31. decembra 2003 a za rok 2004 nie je nárok podľa krajského súdu premlčaný. Pri priznaní primeranej peňažnej náhrady použil krajský súd vyhlášku Ministerstva financií Slovenskej republiky o cenách stavieb, pozemkov, trvalých porastov, úhradách za zriadenie práva osobného užívania pozemkov a náhradách za dočasné užívanie pozemkov, vykonávacieho predpisu k zákonu č. 127/1991 Zb. a č. 330/91 Zb., ktorá ustanovovala cenu 20 Sk za m². Výšku náhrady za užívanie 318 m² nehnuteľnosti tak stanovil na 213,95 eur. Vo zvyšnej časti považoval nárok za nedôvodný a jej zamietnutie v tejto časti potvrdil. Rovnako tiež úroky z omeškania boli v tom čase stanovené na 6 % ročne, preto za uplatnené úroky z omeškania za obdobie od 1. januára 2004 do zaplattenia a od 1. januára 2003 do zaplattenia o výške 12 % a 13 % nie je nárok daný, a preto aj v tejto časti zamietnutie žaloby potvrdil. Námietku sťažovateľa týkajúcu sa vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v rokoch 2003, 2004 a 2005 považoval krajský súd za nedôvodnú. Krajský súd bol toho názoru, že žalobkyňa sa stala vlastníčkou aj zvyšných 13/16-in k 1. januáru 2005, čo bolo deklarované notárskou zápisnicou z 31. mája 2005. Pokiaľ ide o nárok za drevnú hmotu (výrobu topoľov), krajský súd dospel k záveru, že k výrubu topoľov došlo v marci 2004, právna predchodkyňa o výrube vedela, finančné prostriedky však boli vyplatené Slovenskému pozemkovému fondu, preto tento nárok nemožno podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka považovať za premlčaný. V tomto prípade krajský súd dospel k odlišnému právnemu názoru na rozdiel od okresného súdu a za dôkaz svedčiaci o okolnostiach výrubu považoval listinu Obecného úradu [redacted] z 13. januára 2005, v ktorej na žiadosť sťažovateľa povolil sťažovateľovi náhradnú výsadbu do 31. mája 2005. Dodací list vystavený [redacted] z 22. novembra 2003, ktorého obsahom bol počet vyrúbaných stromov, podľa krajského súdu nie je dôkazom svedčiacim o momente výrubu týchto stromov. Žalobca vyčíslil výšku náhrady za topole podľa noriem a cenníka platného pre ocenenie obdobného dreva v sume 2 412,53 eur, preto v tejto časti krajský súd rozsudok okresného súdu zmenil a žalobe ako dôvodne uplatnenej spolu s nárokom na úroky z omeškania v uplatnenom rozsahu vyhovel. Sťažovateľ proti napadnutému rozsudku podal dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP.

4. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP s odôvodnením, že na pojednávaniach pred odvolacím súdom boli prítomné obe strany sporu, ktoré mali možnosť aktívne sa na pojednávaní zúčastňovať a realizovať všetky procesné práva vrátane práva navrhnúť vykonanie dôkazov, ako aj vyjadrovať sa k nim. Najvyšší súd nevidí deficit v dokazovaní. Krajský súd sa vysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľa. Sťažovateľ v dovolacom konaní namietal, že odvolací súd neskúmal vlastníctvo žalobcu k vyrúbaným stromom a neposúdil čestné vyhlásenia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] z roku 2020. K tomu najvyšší súd uviedol, že ide o neprípustné novoty, ktoré neboli predmetom samotného odvolania. Podľa § 442 CSP odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Napadnuté uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 14. apríla 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ najvyššiemu súdu vytýka, že (a) žalobca ani jeho právna predchodkyňa nepreukázali vlastníctvo k vyrúbaným stromom, (b) pri množstve hodnote dreva vychádzal len z údajov označených žalobcom, nevzal do úvahy dôkaz – dodací list vystavený [REDAKOVANÉ], ktorý stromy vyrúbal, (c) namietal nedostatok pasívnej legitímácie vo vzťahu k nároku na bezdôvodné obohatenie za užívanie pozemku, ktorý sťažovateľ užíval na základe nájomnej zmluvy s treťou osobou, (d) nesprávne vyhodnotil rok výrubu stromov, o čom svedčí dodací list aj čestné vyhlásenie [REDAKOVANÉ], (e) nesprávne posúdil vlastnícke právo žalobkyne k pozemku, (f) na výšku náhrady za užívanie pozemku aplikoval nesprávny právny predpis. Vzhľadom na uvedené je toho názoru, že všeobecné súdy nedostatočne zistili skutkový stav veci, a preto žiada vysloviť porušenie svojich základných práv podľa čl. 1 ods. 2, čl. 7 ods. 5, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Tiež navrhuje zrušiť nielen napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ale aj rozsudok krajského súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky. Podľa čl. 7 ods. 5 ústavy medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú právo alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované na vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

7. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

8. Podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Ústavný súd podrobil ústavnú sťažnosť úvodnému prieskumu, či spĺňa podmienky na jej prijatie na ďalšie konanie a jej meritórne preskúmanie. Takúto podmienku nespĺňa ústavná sťažnosť okrem iného v prípade jej zjavnej neopodstatnenosti. Podľa rozhodovacej činnosti ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

10. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd na tomto mieste zároveň pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

11. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegationis iustitiae*

(odmietnutia spravodlivosti); (uznesenie najvyššieho súdu č. k. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017).

12. Úloha ústavného súdu sa preto obmedzuje na poskytnutie ochrany len v tých prípadoch, ak porušenie procesných práv strán sporu, ktoré sú chránené zákonmi, by znamenalo súčasne aj porušenie základných práv alebo slobôd deklarovaných ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná (IV. ÚS 287/04).

13. V napadnutom rozhodnutí najvyšší súd uviedol, že ak sa pred dovolacím súdom namieta nedostatočne zistený skutkový stav, dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, ku ktorým dospeli súdy nižšej inštancie, pretože dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Rovnako prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že nepadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, nesprávnom právnom posúdení veci (R 54/2012 a R 24/2017).

14. Je evidentné, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti pokračuje v nesúhlasnom prejave vo vzťahu k záverom krajského súdu a celá jeho ústavnoprávna argumentácia spočíva na odcitovaní článkov čl. 46 ods. 1, čl. 127 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Tiež po naznačení absurdnosti záverov krajského súdu poukazuje na princípy právneho štátu. Ústavný súd upozorňuje, že ústavná sťažnosť má okrem iného obsahovať konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd [§ 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde]. Ako už ústavný súd naznačil, ústavná sťažnosť sa repetitórnym spôsobom vracia k argumentácii v dovolaní. Ústavný súd však nie je súčasťou všeobecného súdnictva.

15. Sťažnostná argumentácia sťažovateľa je sčasti namietaním právneho posúdenia veci (najmä vecnej legitímácie) a sčasti namietaním skutkových zistení. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP je ochranou pred vadami zmätočnosti, a nie nesprávnym právnym posúdením veci (R 54/2012, R 24/2017). Najvyšší súd preto ani nemal na výber ako namietanie nesprávneho právneho posúdenia veci v režime podľa § 420 písm. f) CSP vyhodnotiť v rovine neprípustnosti dovolania. Najvyšší súd nie je ani skutkovým súdom (R 6/2000) a skutkovým stavom zisteným súdmi nižšej inštancie bol viazaný, preto nemal právny priestor na vyvodenie vecných záverov k skutkovým námietkam sťažovateľa. Najvyšší súd preto v rámci jemu zákonom zvereného rámca dovolacieho prieskumu na zvolený spôsob ochrany nereagoval ústavnoprávne neudržateľným spôsobom.

16. Sťažovateľ zvoleným postupom naznačil nesúhlas so záverom krajského súdu, ktorý však za odporcu neoznačil. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde má návrh medzi iným obsahovať označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje. Sťažovateľ za takýto subjekt (odporcu) označil najvyšší súd, ktorý však konal v rámci zákonom zverených kompetencií. Akokoľvek silne až k absurdnosti vyznieva nesúhlas sťažovateľa s rozsudkom krajského súdu a ktorý nie je zbavený racionality najmä v časti vecnej legitímácie, ústavný súd pripomína, že nestačí práva len mať, ale treba ich aj správne uplatniť, a to platí aj vo vzťahu k právam pred ústavným súdom. Ak sa odmyslí nedostatok ústavnoprávnej argumentácie ako náležitosti ústavnej sťažnosti a pre ktorý sa ústavná sťažnosť môže odmietnuť [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde], tak ústavný súd nemal predložený návrh proti krajskému súdu ako odporcovi, s ktorým by ďalej konal a vec meritórne preskúmal. Zákon explicitne umožňuje podať návrh proti subjektu, ktorý privodil právoplatné rozhodnutie, a to aj po mimoriadnom opravnom konaní

(§ 124 zákona o ústavnom súde), čo však sťažovateľ nevyužil. Pravidla konania pred ústavným súdom neumožňujú, aby ústavný súd vykonal úplné meritórne konanie s derogačnými účinkami vo vzťahu k subjektu, ktorý nie je účastníkom konania a nemohol sa tak brániť.

17. Ústavný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľa neodôvodňujú prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, pretože sú vo vzťahu k zvolenému odporcovi zjavne neopodstatnené. Ustanovenie § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde dáva v záujme racionality a efektivity konania ústavnému súdu právomoc posúdiť prijateľnosť návrhu predtým, než dospeje k záveru, že o návrhu rozhodne meritórne nálezom. Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd takú sťažnosť, keď uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybniť ústavnosť napadnutých rozhodnutí. Ide o situácie, keď ústavnej sťažnosti chýba ústavnoprávna dimenzia. Tak je to aj v tomto prípade, preto ústavný súd sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. decembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu